

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr.** — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym i z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:

Na drugi kwartał 1857 od 1go kwietnia do ostatniego czerwca:

na miejscu 3 zlr. 45 kr.
z pocztą 4 zlr. 30 kr.

Należytość (franco) odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Dekretem c. k. przełożonego obwodowego w Złoczowie mianowani zostali kancelistami przy c. k. urzędzie powiatowym:

Konstanty *Schworm*, kancelista c. k. sądu powiatowego w Brodach przy urzędzie powiatowym w Zażoźcach, Józef *Sadłowski*, były mandataryusz i sędzia policyjny przy urzędzie powiatowym w Zażoźcach i Ludwik *Hoczkiwicz*, dyurnista przy urzędzie powiatowym w Glinianach.

Wiedeń, 13. marca. Dnia 14. marca 1857 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozestany XI zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 47. Rozporządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowy publicznych z 2. marca 1857, prawomocne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, którem się zakazuje używanie wagi pospiesznej przy sprzedaży zwyczajnej.

Nr. 48. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z 6. marca 1857, obowiązujące królestwo Galicyi i Lodomeryi, Wielkie księstwo Krakowskie i księstwo Bukowiny, względem kompetencji krajowych komisji uwolnienia od ciężarów gruntowych, tudzież władz politycznych do traktowania i rozstrzygnięcia tych sporów wynikających z stosunków dominikalnych, których przedmiot podlega przepisom najwyższego patentu z 5. lipca 1853, nr. 130 Dziennika ustaw państwa.

Nr. 49. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z 6. marca 1857, prawomocne we wszystkich krajach koronnych monarchii, względem zmniejszenia cen soli krajowej i wolnego od cła przywozu soli zagranicznej w zamiarze chemiczno-technicznym.

Nr. 50. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 7. marca 1857, prawomocne w całym obwodzie państwa z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, dotyczące się korespondencji pisemnej z sądami królestw Danii, Holandyi i Belgii.

Nr. 51. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 7. marca 1857, prawomocne w królestwach Węgier, Kroacyi i Sławonii, w Serbskiem województwie i Temeskim Banacie, względem kwestyi, jak się ma odbywać przepisane §. 3, odstępem 4 rozporządzenia z 15. grudnia 1855, nr. 222 Dzien. ust. państwa, zgłaszanie pretensyi w zamiarze przeniesienia ich do nowych protokołów ksiąg gruntowych, jeżeli intabulowane dokumenta oryginalne stracone zostały.

Sprawy krajowe.

(Zaraza koni i bydła w Polsce.)

Lwów, 13. marca. Zaraza na konie, która ostatniemi czasy grasowała w niektórych guberniach cesarstwa rosyjskiego i o czem było już wspomnienie w Nr. 26 i 53 gazety naszej, pojawiła się teraz według doniesień urzędowych miejscami także i w Królestwie polskiem. Według zdania weterynarzy tamtejszych nie są to ani nagle zaduszające zawałki, ani zapalenie śledziony, lecz odrębny rodzaj zapalenia kończącego się przy symptomach febry tyfusowej u koni, która wzmagając się wpływem atmosferycznym grasuje epizootycznie w pomienionych okolicach za granicą.

Zaraza ta rozwija się bardzo nagle i prawie zawsze pojawia się przy tem puchlizna erysipelatycznego charakteru, a to na rozmaitych członkach, w szczególności zaś w jelitach, tudzież puchlina ściany żołądkowej i podgarła, często też i łba całego i w którym to razie choroba tak prędko się wzmaga, że koń ginie już w przeciągu dni kilku na zaduszenie.

Lwów, 14. marca. Według doniesień urzędowych wybuchła mocna zaraza na bydło w Królestwie polskiem niedaleko Warszawy, a mianowicie dotknięte nią zostało wszystkie bydło rogate w dobrach jenerała Tench.

(Rozporządzenie względem użycia wagi. — Rozporządzenie względem ceny soli. — Łaski Jej Cesarskiej Mości. — Drobne banknoty węgierskie. — Przygotowania ku przyjęciu Ich Mości Cesarstwa w Peszcie.)

Rozporządzenie ministerstwa handlu, rękodzielnictwa i budowy publicznych z 2. marca 1857, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych — z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, którem zakazano wagi decymalnej przy sprzedaży drobiazgowej.

Ministerstwo handlu w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych widziało się być spowodowane zakazać niniejszem powszechnie używania wszelkiej wagi decymalnej przy sprzedaży drobiazgowej. — Tylko przy sprzedaży hurtowej wolno używać należyte cymmentowanej wagi decymalnej stojącej, jeśli to będzie ze zgodą kupującego, któremu pozostawia się prawo żądania wagi szalkowej, w którym to razie żądaniu kupującego ma sprzedający zadość uczynić.

Wagi decymalnej nie uwieszanej niewolno nawet i przy hurtowej sprzedaży używać.

Użycia wagi decymalnej we własnym celu kontrolowania nie uchyla się zakazem powyższym.

Przekroczenia przepisu niniejszego w razie nie połączenia z niemi czynności takich, za które na mocy ustaw karnych następuje odpowiedzialność, karane będą stosownie do rozporządzenia cesarskiego z 20. kwietnia 1854 (D. U. P. nr. 96) i rozporządzenia ministerialnego z 25. kwietnia 1854 (D. U. P. nr. 102), a oraz zabrana będzie i waga decymalna w brew zakazowi użyta.

Rozporządzenie to wchodzi z dniem 1. lipca r. b. w moc obowiązującą.

— Rozporządzenie c. k. ministra finansów obowiązujące we wszystkich krajach koronnych monarchii z dnia 6. marca 1857, względem zniżenia ceny soli i wolnego od cła przywozu soli zagranicznej w celach chemiczno-technicznych.

Dla ułatwienia wyrobu chemicznych materiałów pomocniczych sporządzonych z soli, jak niemniej i dla skutecznego poparcia czynności rękodzielnictwa, raczył J. M. Cesarz najwyższem postanowieniem z 18. lutego 1857 przyzwolić:

I. Ceny za sól krajową takzwaną fabryczną do celów chemiczno-technicznych mają być zniżone:

a) od warzonki

(za cetnar wiedeński w stanie nieopakowanym):
w Hall na 58 kr.
w Gmunden na 54 kr.
w Hallein na 36 kr.
w salinach wschodnio-galicyjskich, tudzież w Kaczyce na Bukowinie i w Soovar na Węgrzech na 32 kr.

b) od soli morskiej

(za cetnar wiedeński w stanie nieopakowanym):
w Kapodistria i Pirano na 32 kr.
w Wenecyi na 40 kr.

c) od soli kamiennej

(za cetnar wiedeński w stanie nieopakowanym):
w Wieliczce i w Bochni, tudzież w salinach Marmaroszy i w Siedmiogrodzie na 18 kr.

i za okruchy w tych kopalniach soli, które do użytku dla ludzi nie są przydatne 12 kr.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższemu dnia 9. lutego z Mediolanu datowanem pismem gabinetowem wyznaczyć najlaskawiej ze skarbu publicznego księzom kapucynom w Weronie na odbudowanie ich klasztoru i kościoła w odwet za inne skarbowi wojskowemu odsprzedane zabudowania sumę 3000 zlr., tudzież na odnowienie kościoła św. Daniela w Padwie i na dokończenie rozpoczętej od kilku już lat budowy kościoła w gminie „S. Pietro Incariano“ w prowincyi Weronie po 1000 zlr.

Dalej zezwolił J. M. Cesarz na fundacyę czterech miejsc bezpłatnych w domu ubogich w Legnago kosztem skarbu publicznego, i raczył na to wyznaczyć najlaskawiej 4000 zlr. w obligacyach pożyczki narodowej, a najwyższemu pismem gabinetowem z 6go b. m. rozkazał najlaskawiej uwolnić niezwłocznie czterech więźniów skazanych na pracę przymusową w mantuańskim domu karnym.

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższemu z Gorycyi z dnia 9go b. m. datowanem pismem własnoręcznem zezwolić w drodze łaski, by należytość 10.000 zlr., którą gmina Gorycyi złożyć miała na wybudowanie drogi komunikacyjnej między wnętrzem miasta i drogą pocztową wiodącą mostem na rzece Isonzo do Romano przyjął c. k. skarb na siebie, by rozpoczęto gościniec komunalny wiodący z Cervignano na Strasoldo aż do granicy weneckiej, i by koszta utrzymania jej w bieżącym roku administracyjnym 1857 pokryto z kasy eraryalnej.

Niewylosowane (węgierskie) banknoty drobne wynosiły z końcem lutego 1857: 6,000.766 zlr.

Peszt. 10. marca. Na odbytem dnia 7go b. m. posiedzeniu tutejszej rady komunalnej naradzono się nad mającemi się wyprawie festynami pod pobyt Ich c. k. Mości. Po przyjęciu wykonanych już przygotowań wstępnych oświadczyła rada gminy jednogłośnie, że na festyny nie wyznaczy stałej sumy, owszem rada komunalna sądzi, że należy użyć wszelkich środków, ażeby przyjęcie odpowiedziało godności miasta i uczuciom jego mieszkańców. Również jednogłośnie wotowano zaufanie dla wybranych po większej części z grona rady komunalnej przełożonych komitetów, którzy się zajmować będą festynami.

Ameryka.

(Poseł do Persyi. — Położenie Walkera.)

Nowy York, 24. lutego. Kongresowi przedłożono wezwanie, by wyznaczył sumę potrzebną na wyprawienie posła do Persyi.

Doniesienia z **Nikaraguy** są sprzeczne i niepewne; zdaje się jednak nie podlegać żadnej wątpliwości, że Walker znajduje się w bardzo krytycznym położeniu. Dwukrotnie został odparty, i znaczna część jego wojska dezertowała przy tej sposobności.

Hiszpania.

(Finanse. — Ekspedycja na Meksyk.)

Z **Madrytu** donoszą pod dniem 5. marca: „We wstępie do budżetu powiedziano, że minister finansów przygotowuje projekta, by za pomocą stałych źródeł przychodu utrzymać w budżecie równowagę między dochodami i wydatkami; projekta te będą przedłożone Kortezom tytułem dodatku do budżetu na rok 1858. — Do Kadyxu przybyły temi dniami z Mahonu 1 okręt liniowy, 1 fregata, 1 bryg i 1 paropływ; statki te odchodzą do Kuby i Meksyku.“

„Ekspedycję na Meksyk przyspiesza rząd szczególnie dlatego, że obawia się żółtej febrzy, która częstokroć już z początkiem czerwca zaczyna srożyć się na Antyllach i w zatokach Meksyku. Komendę nad wojskami lądowemi obejmą generałowie Garrido i Larrocha. — Przeznaczony na spowiednika Królowy Arcybiskup Kuby został powołany do Madrytu.“

Anglia.

(Posiedzenie izby wyższej z 11. marca. — Sprawy w izbach.)

Z **Londynu** donoszą z 11. marca: Na wczorajszym posiedzeniu izby niższej wotowano jednogłośnie podziękowanie prezydentowi izby panu Shaw Lefevre. Oraz postanowiono zanieść do Królowy adres z prośbą, by pana Lefevre zaszczyliła dowodem swego uznania. W komitecie subsydjów przedłożył Gladstone nanowo swój wniosek względem zmniejszenia budżetu wydatków. Kanclerz skarbu mówił przeciw wnioskowi. Po dłuższej debacie odrzucono wniosek bez głosowania.

Na posiedzeniu izby wyższej z 9go marca oświadczył **Lord Kanclers** na zapytanie Lorda *Lyndhurst*, że rząd nie może już zajmować się dalej bilami względem sukcesyi i rozwodów małżeńskich, ale wniesie je powtórnie za zebraniem się nowego parlamentu. **Lord Hardwicke** pytał o przyrzeczone depeszy z Chin, a **Lord Panmure** okazał ogłoszoną listę poległych i ranionych z 59go pułku na dniu 12. stycznia podczas palenia przedmieść Kantonu. — **Lord Albermarle** zapowiedział na poniedziałek mocę względem zniesienia tortury i innych nadużyć w Bengalii. Potem przedłożył **Lord Shaftesbury** petycyę ze Szkocyi przeciw handlowi opium, i wniósł przy tej sposobności swoją zapowiedzianą mocę. Wytoczyła się dość długa debata, ale wniosek nieutrzymał się, i **Lord Shaftesbury** cofnął go w końcu. Posiedzenie skończyło się o pół do 8. wieczór.

W **izbie niższej** oświadczył **Mr. V. Smith** na zapytanie, że **Mr. Murray** otrzymał polecenie czuwać nad losem chrześcian w Persyi. — **Kanclerz skarbu** oznajmił, że traktat względem ceł na Zundzie zostanie podpisany w ciągu tego tygodnia. — **Lord Palmer-**

ston oświadczył na interpelacyę, że ustanowione zostały dwie komisye Dunaju, jedna stała a jedna przygodna. Tej ostatniej polecono usunąć przeszkody żeglugi przy uściu, ale nie rozstrzygnięto jeszcze, które ramię jest przydatniejsze, czy Śgo Jerzego czy Suliny. Po nim zabrał głos prezydent izby, i oznajmił, że ustępuje z swojej posady. Dalej nastąpiła debata nad bilem względem redukcji podatku od dochodów. Kilku mowców odzywało się przeciw bilowi mieszając w to sprawę perską i żądając przedłożenia odnośnych dokumentów. **Mr. Smith** odpowiedział na to, że przedłożyłby chętnie żądane dokumenta, gdyby tylko traktat z Persyą był już ratyfikowany. W końcu na przedstawienie **Kanclerza skarbu** przypuszczono bil do powtórnego odczytania; i na tem skończyło się posiedzenie.

Francya.

(Feruk Khan u dworu. — Kongres neuenburski. — Kolonia Ikarska. — Nadanie posiadłości w Algieryi.)

Paryż, 10. marca. **Feruk Khan** i **Mirza Khan** byli przedwczoraj na obiedzie w Tuileryach, i po uczcie zabawili jeszcze dwie godzin. Prócz nich nie było żadnych innych gości dyplomatycznych. Przedtem mieli obadwaj długą konferencyę z **Lordem Cowleyem**. Wiadomość podaną w dziennikach, że **Feruk Khan** uda się w maju do Londynu dla ratyfikacyi traktatu, odwołują teraz. **Feruk Khan** i tłumacz jego pojedą zapewne do Londynu, ale tylko, by złożyć swe uszanowanie Królowej i jej familii, i zwiedzić stolicę angielską. Wymiana ratyfikacyi traktatu nastąpi w Teheranie, dokąd gabinet angielski wysłał agenta dyplomatycznego. — **Pan Gonzalez Bravo** był u dworu przedwczoraj z marszałkiem **Serrano**; odjazd jego do Londynu miał nastąpić dziś przed południem.

Kongres w sprawie neuenburskiej nie miał dziś posiedzenia. Podług półurzędowej noty dziennika *Constitutionnel* zmyślone są wszelkie dotychczasowe podania o obradach kongresu na obydwóch pierwszych posiedzeniach, gdyż pełnomocnicy zobowiązali się zachować w tajemnicy szczegóły obrad. „Reprezentant Szwajcaryi“ — powiada dalej ta nota — „nie brał dotąd żadnego udziału w obradach. Dopokąd chodziło o zasadę zrzeczenia się, niezapraszano pełnomocnika Szwajcaryi na posiedzenie, i nastąpi to dopiero wtedy, gdy rozpoczną się szczegółowe obrady nad tą kwestyą. Dalsze konferencye nastąpią zapewne w ciągu tego tygodnia, i jak słusznie można się spodziewać, zostaną pomyślnie ukończone“.

Do **Lugdunu** przybyło 8 osób, mężczyzn, kobiet i dzieci, wykluczonych z kolonii Ikaryi, w dość nędznym stanie. **Sam Cabet**, który, jak wiadomo, umarł w grudniu w St. Louis, zostawił familie swoją w największym niedostatku, i przyjaciele zmarłego musieli urządzić dla niej składkę.

Dekretem ogłoszonym w *Monitorze* nadał Cesarz na wniosek ministra wojny wicehrabiemu de la *Monneraye* 799 hektarów ziemi w Algierze, w pobliżu *Milianahy*, pod warunkiem, ażeby wszystkie grunta w przeciągu 6 lat uprawił i opłacał państwu roczny podatek w kwocie 799 franków.

Włochy.

(Sprawy w izbach. — Niedozór publiczny. — Księstwo Toskany.)

Na posiedzeniu senatu piemonckiego z 4go b. m. interpelował senator **Pallavicino** ministra spraw wewnętrznych względem wypadków, jakie wydarzyły się podczas balu maskowego w teatrze królewskim w nocy z 23. lutego. Przy tak nadzwyczajnym natłoku gości nie użyto nawet zwyczajnych środków policyjnych ku utrzymaniu porządku i zapobieżeniu niebezpieczeństwu pożaru. Przed teatrem dozwolano przez całą noc tłoczyć się ludności tak dalece, że powozy nie mogły dostać się do bramy, i damy w lekkich toaletach balowych musiały przy silnym mrozie przeciskać się pieszo przez tłumy. Wielu nie mogło nawet się docisnąć. Ale najgorszy wypadek, który mógł łatwo pociągnąć za sobą wielkie nieszczęście, wydarzył się o godzinie 1/2 6tej zrana. Wszystkie wyjścia prócz jednego były pozamykane, parter, główna sala i korytarze napełnione ludźmi, oddzielnymi porochozdzili się, w rezerwoarach nie było ani kropli wody, nagle zajęła się girlanda w głównej sali nad jedynem wyjściem. Ogień szerzył się spiesznie, kilka festonów i tapetów stanęło w płomieniach, i 4000 osób było zagrożonych okropną śmiercią, gdyby nie przytomność i odwaga kilku z gości, którym udało się utłumić pożar i uspokoić zatrwożone towarzystwo. Ci, co czuwać powinni, przybyli z pomocą już za późno, i to dla formy tylko. Senator **Scolpis** zaproponował ściśle śledztwo w tej mierze, i minister spraw wewnętrznych przyjął tę propozycyę.

— *Monitore Toscano* donosi: „Ich królewicz. **MM. Wielki Książę** i **Wielka Księżna Toskany**, którzy z obydwoma książętami jeździli do Mantuy dla oddania wizyty Ich Mości Cesarstwu, zamysłali 6go b. m. odjechać z powrotem do Florencyi.“

Rosya.

(Nowe towarzystwo żeglugi. — Doniesienia z Chin. — Upadek państwa. — Obchód rocznicy wstąpienia na tron Cesarza Alexandra II. — Ulgi Żydom w nabywaniu własności nieruchomości.)

Petersburg, 3. marca. Cesarz zezwolił dla rozszerzenia komunikacyi handlowych założyć towarzystwo parowej żeglugi hallowniczej na **Woldze** i **Wetludze** i poruczył tę sprawę podpułkownikowi ze sztabu, panu **Ługinin**.

Podług doniesień z nad granicy chińskiej było w tamtych okolicach w grudniu trzęsienie ziemi. Zaprzyjaźnieni z Rosyanami

Mongole donoszą, że powstanie w Chinach ogarnęło już wszystkie południowe prowincje, wyjąwszy dwie gubernie tylko, z kąd wywożą herbatę do Rosji. Północne prowincje uznają jeszcze władzę Mandżurów. Z Pekinu donoszą, że w mieście tem nastąpiły nadzwyczajne zmiany; wszystko się zachwiało i rozpadła powoli. Z prowincji powstańczych nienadchodzą żadne podatki, i rząd tak jest ogołocony z pieniędzy, że niemoże już wypłacać pensji urzędnikom. Wszyscy wexlarze i bankierzy opuścili miasto i wynieśli się z kapitałami swemi na południe. Srebra niewidac w Pekinie. Rząd wydaje żelazne pieniądze, gdyż niestało nawet miedzi. Pekin przedstawia teraz widok obleżonego miasta. Chinczyce upatrują w Mandżurach swoich ciemnieców, a Mandżury uważają wszystkich za buntowników. Dwór niewidzi już żadnej rady.

Dzienniki rosyjskie donoszą: Najjaśniejszy Pan z powodu, że w roku bieżącym dzień wstąpienia na tron Wszech Rosji Jego cesarskiej Mości przypada we wtorek, na pierwszy tydzień Wielkiego postu, zgodnie z opinią najświętszego Synodu najwyższej rozkazać raczył: obchód dnia wspomnianego — wstąpienia na tron dopełnić zamiast w pierwszy tydzień Wielkiego postu, w tygodniu Prawosławia, mieć chcąc, aby to w podobnych razach i nadal wykonywane było, oraz aby tam, gdzie odbywa się nabożeństwo Prawosławia, takowe odprawione było przed liturgią, a nabożeństwo z powodu wstąpienia na tron po liturgii.

Dnia 14. stycznia r. b. Cesarz raczył zatwierdzić następujące zdanie rady państwa:

Rada państwa w departamencie ekonomii i na zgromadzeniu ogólnem, rozpoznawszy przedstawienie ministra spraw wewnętrznych, o sposobie nabywania przez żydów ziemi, po za obrębem miast i miasteczek uchwaliła: w uchyleniu odpowiednich artykułów układu praw postanowić, że żydom pozwala się nabywać nieruchomości własności na zasadzie praw, które obowiązywały przed nastaniem najwyższej zatwierdzonego w dniu 4. maja 1853 zdania rady państwa.

(Akt obejmujący warunki zasadnicze koncesji pierwszej sieci kolei żelaznych rosyjskich. Ciąg dalszy.)

§. 10. W epoce oznaczonej na expirację koncesji lub w razie odkupu, rząd wchodzi natychmiast w posiadanie i używanie kolei żelaznych i ich przynależności nieruchomości i ruchomych do eksploatacji potrzebnych.

Wszelako, co do przedmiotów ruchomych, jako to: lokomotyw, wagonów, maszyn, narzędzi, warsztatów i ruchomości eksploatacyjnych, za te kompania otrzyma zapłatę w stosunku wartości przyborów przez nią dodanych do przyborów pierwiastkowych do eksploatacji linii potrzebnych.

Wysokość sumy od rządu kompanii przypadającej za rekwizyta, wydane mu w chwili wejścia jego w posiadanie, oznaczy się przez oszacowanie wartości istotnej pomienionych rekwizytów, dobrowolne lub też przez biegłych, i od tego szacunku ogólnego odtrąci się pięć tysięcy rubli srebrem za każdą wiorstę długości kolei odkupionych. Suma ta 5000 rub. sr. reprezentuje w przecięciu szacunek rekwizytów pierwiastkowych przez używanie zdeprecyowanych.

Co się zaś tyczy zapasów paliwa i innych materiałów wszelakiego rodzaju, kompania obowiązana będzie oddać je rządowi po cenie umówionej dobrowolnie, lub też przez biegłych naznaczonej.

Kompanii na własność zostanie budowlę specjalne, t. j. piece koksowe, fryszerki, warsztaty, fabryki maszyn i inne magazyny, doki etc., które ona założy po za obrębem zabudowań kolejowych, jako też wszelki majątek tak ruchomy jak nieruchomy, któryby nabyła w moc rozporządzeń §. 21.

§. 11. W ciągu peryodu §. 3 oznaczonego na wybudowanie sieci i w ciągu następujących zaraz lat dziesięciu, nie będzie się budowała żadna linia wychodząca z jakiego punktu sieci ustąpionej, któraby konkurencyę względem kompanii stanowić mogła, ani też linia mogąca służyć innemu punktowi na tejże sieci, z wyjątkiem ważnych powodów politycznych lub handlowych, uznanych i zatwierdzonych przez rząd.

W takim razie, do koncesji nowych linii kompania ma pierwszeństwo przy równości warunków.

Maximum opłat od podróżnych i towarów, jakie kompania ma prawo pobierać, ulega następującym ograniczeniom:

Podróźni od osoby i wiorstę:

1sza klasa trzy kopiejki; 2ga klasa dwie i ćwierć kopiejki a 3cia klasa jedna i ćwierć kopiejki.

Podróźni trzecią klasą jadący w eugach towarowych, niższe jeszcze ceny płać.

Bydło od sztuki i na wiorstę:

Woły, krowy, buhaje, konie, muły, zwierzęta pociągowe trzy kopiejki; cielęta i świnie jedną kopiejkę; barany, owce jagnięta, kozy pół kopiejki.

Towary na pudy od wiorstę:

1. klasa. Żelazo i ołów w wyrobach, miedz, odlewy modelowe i inne metale w wyrobach lub nie, ocy, wina, napoje spirytusowe, oliwy, łój, bawełna, wełna, drzewo stolarskie, farbiarskie i wszelkie zagraniczne, czerwiec, cukier, kawa, herbata, materiały apteczne, korzenie, towary kolonialne i wyroby fabryczne, ostrygi i ryby świeże, porcelana i fajanse, przedmioty księgarskie, pióra i puch, klej rybi, rośliny, owoce, chmiel, sprzęty, instrumenta muzyczne, futra, lustra, szkła do luster, tytoń, świece woskowe, broń, materiały, rzemień, skóry, stearyna, — jedną dwunastą kopiejki.

2. klasa. Rudy kruszcowe, koks, węgiel drzewny, tyki, bale, belki, ciosółka, marmury w kawałach, kamienie ciosowe, bitum,

łupek, lane żelazo, sztaby żelazne lub blachy, ołów, konopie, len, ryby i mięso solone, — jedną osmnastą kopiejki ($\frac{1}{18}$).

3. klasa. Zboże wszelkie, mąki, sól, wapno, gips, drzewo opałowe, kamienie wapienne i gipsowe, żwir, piasek, glina, cegły, dachówka, brukowiec i rozmaite materiały, węgiel kamienny, margiel, popiół na nawóz i nawozy inne, — jedną dwudziestą czwartą ($\frac{1}{24}$) kopiejki.

Przy transportach towarów powolnych, taryfa powyższa zniżoną będzie o dziesięć procent za drogę przechodzącą dwieście wiorst, aż do pięciuset wiorst; o piętnaście procent za drogę przechodzącą pięćset wiorst, aż do tysiąca wiorst; a o dwadzieścia procent za drogę przechodzącą tysiąc wiorst.

Powozy od sztuki na wiorstę:

Doróźki, powozy dwu lub cztero-kołowe, z siedzeniem w głębi i jedną ławeczką wewnątrz, — sześć (6) kopiejek.

Powozy czterokołowe z dwoma siedzeniami wewnątrz, — ośm (8) kopiejek.

W pociągach prędkich (sznellcugach), które składać się będą tylko z wagonów pierwszej klasy, taryfa podwyższoną być może o dwadzieścia procent, z warunkiem, że średnia szybkość pociągów najmniej pięćdziesiąt wiorst na godzinę wynosić będzie, nie licząc w to przestanków.

Do pociągów mających oddziały dla całych familii, po cztery, sześć, ośm lub dziesięć miejsc, stosować się będzie taryfa pierwszej klasy, o czterdzieści procent podwyższona.

Każdy podróżny, którego pakunek więcej nad pud ważyć nie będzie, nie opłaca nic za ten pakunek.

Za wagę pakunku więcej nad pud, płaci się w stosunku jednej piątej kopiejki od puda na wiorstę.

Towary przewożone na żądanie ekspedycyjnych szybkością pociągów osobowych, płać w stosunku jednej szóstej kopiejki od puda na wiorstę.

Za powozy, konie, bydło, ryby świeże i zwierzę, przewożone na żądanie ekspedycyjnych w pociągach osobowych, płaci się taxę podwójną taryfy.

Towary, artykuły kolonialne, rzeczy i zwierzęta nie oznaczone powyższą taryfą, pociągają się co do opłat od nich pod klasy, z któremi najwięcej mają analogii.

Kompania ma prawo przedstawić rządowi na zatwierdzenie taryfę specjalną:

1) Za przewóz pakietów, pak, małych artykułów wazących oddzielnie nie całe trzy pudy.

2) Za złoto i srebro czy to w sztabach, czy w monecie lub wyrobach, za platerowanie złote lub srebrne, merkurysz, platynę, drogie kamienie, klejnoty i inne drogocenne przedmioty. (C. d. n.)

Turcja.

(Bank ukonstytuował się.)

Z Konstantynopola otrzymał dziennik *Constitutionnel* telegraficzną wiadomość z 4. marca, że bank tamtejszy ukonstytuował się wreszcie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 15. marca. *Monitor* ogłasza dekret cesarski, mocą którego wdowie po ministrze restauracyi Martignac przyznano pensję 6000 franków. — *Pays* donosi, że okręta „Adventure“, „Furious“, „Sidon“ i „Assistance“ z Portsmouth odpłynęły z wojskiem i przyborem wojennym do Chin. — Książę Daniło miał wczoraj prywatną audyencyę u Cesarza. — Wczoraj wieczór renta 3% 71.15.

Paryż, 16. marca. *Monitor* donosi, że senat jednogłośnie uchwalił dotację dla marszałka Pelissier.

Turyń, 13. marca. Tutejsze dzienniki donoszą z pewnością, że Cesarzowa Matka rosyjska z końcem tego miesiąca odjedzie z Nissy do Rzymu, gdzie zabawi przez wielki tydzień. W połowie kwietnia powróci i zapewne kilka dni zabawi w Turynie.

Kopenhaga, 15. marca. Wczoraj podpisali pełnomocnicy mocarstw traktat względem cła na Zundzie.

Rzym, 12go marca. Dziennik urzędowy donosi, że arcybiskup zagrebski imks. Haulik przybył do Rzymu.

Wiadomości handlowe.

Śniatyn, 2. marca. Na naszych targach z dnia 16., 20., 23. i 27. lutego były następujące średnie ceny czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów: półkorzec (wiedeński Metzen) pszenicy 4r.28k.; żyta 1r.56k.; jęczmienia 1r.12k.; owsa 39k.; hreczki 1r.25k.; kukurudzy 1r.33k.; ziemniaków 1r.9k. Więd. cetnar siana 1r.34k. Sąg n. a. drzewa twardego 8r.15k. Więd. funt mięsa wołowego 5k. 1 miara wiedeńska (Maß) okowity 44k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 18. marca.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	41	4	44
Dukat cesarski	4	45	4	48
Półimperyal zł. rosyjski	8	14	8	17
Rubel srebrny rosyjski	1	36	1	37
Talar pruski	1	31	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka	1	11	1	12
Galicj. listy zastawne za 100 złr. } bez	82	18	82	42
Galicj. obligacje indemnizacyjne } kuponów	78	20	78	50
5% Pożyczka narodowa	84	30	85	15

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 18. marca.

Oblig. długu państwa 5% 83⁵/₈; 4¹/₂ 74¹/₂; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% 310. Losy z r. 1834 za 1000 zlr. —; z r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcy bank. 1019. Akcy kolei póln. 2260. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 577. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 zlr. 591¹/₄ zlr.

Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 104¹/₈ 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 103 2 m. Hamburg 76¹/₂ 2 m. Liwurna — 1. 2 m. Londyn 10 — 7¹/₂. 2 m. Medyolan —. Marsylia 120¹/₄. Paryż 120⁵/₈. Bukareszt 266. Konstantynopol 454. Smyrna —. Agio duk. ces. 7¹/₄. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów 85³/₈. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 109³/₄. Pożyczka narodowa 85³/₈. C. k. austr. akcy skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcy c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 263¹/₂. Hypotekar. listy zastawne —. Akcy zachodniej kolei żelaznej 205¹/₄.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. marca.

PP. Dydyński Władysław, z Sielnicy. — Dalski Karol, z Żukowa. — Marowie, c. k. kapitan, z Gródka. — Małachowski Józef, z Złoczowa. — Passakas Mikołaj, z Stanisławowa. — Rudnicki Teodor, z Strzałek. — Winnicki Ilypolit, z Inilicy. — Zarembo Bolesław, z Okrzeszynie.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. marca.

Hr. Coudenhoven Franciszek, c. k. kapitan, do Bukaresztu. — PP. Bourakow, do Dembię. — Lubaczewski Alfred, do Przemyśla. — Dr. Reyzner Fel, adwokat, do Tarnopola.

Przegląd

spozrzeń meteorologicznych we Lwowie w lutym 1857.

Średni stan barometru był 329.¹/₆71 miary paryskiej przy temperaturze 0.

Najwyższy 335.¹/₃7 dnia 25. o drugiej godzinie z południa.

Najniższy 324.¹/₇9 dnia 13. o siódmej godzinie zrana.

Największa chwiejność wynosiła przeto 10.¹/₅8.

Średnia temperatura była — 3.⁰73 R.

Najwyższa + 4.⁰6 dnia 21.

Najniższa — 12.⁰5 dnia 6.

Średnia wilgoć powietrza wynosiła 86.04 prC.

Największa 100.0 dnia 22. zrana.

Najmniejsza 62.5 dnia 28. w południe.

Największa zmiana wynosiła przeto 37.5 prC.

Panujący wiatr był południowy, siła jego najczęściej mała, a dnia 13. burzliwy z zachodu.

Całkiem pogodnych dni było 6, mało pochmurnych 3, mocno pochmurnych 12, całkiem posepnych 7. Mgła była w 12 dniach, mróz w 28, z których 16 bez odwilży.

Śnieg padał w ośmiu dniach; deszczu nie było; wysokość niestopionego śniegu wynosiła 103¹/₄ i tworzyła wysokość wody 6.¹/₈4.

Z porównania tego miesiąca z lutym 1856 wynikają następujące różnice: średni stan barometru był tego roku 3.¹/₅85 wyższy; średnia temperatura powietrza 2.⁰88 mniejsza; średnia wilgoć powietrza 1.09 prC. większa; kierunek wiatru całkiem przeciwny; chmurzystość różniła się w tem, że do tego roku było 5 dni pochmurnych, jeden mało zachmurzony a 3 mocno pochmurnych dni było więcej, — natomiast 12 całkiem posepnych dni było mniej; mgła była 7 dni więcej, a mróz bez odwilży o 5 dni więcej. Śnieżnych dni było 3 mniej, dni dżdżystych 7 mniej; wysokość atmosferycznego osadu 24.¹/₂1 mniejsza, wysokość śniegu 6¹/₄ większa.

Spozrzenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	329.40	— 0.1°	83 4	połud.-wsch. sł.	pochmurno
2. god. popol.	330.60	+ 6.1°	72 8	"	" jasno
10. god. wiecz.	333.70	+ 0.7°	84 6	"	"

T E A T R.

Dziś: na korzyść artysty sceny niem. p. Edwarda Mollner przedst. niem: „Treff-König“ oder „Spieler und Todtengräber.“

W piątek: komedia polska: „Szklanka wody.“ (Występ gościny p. Aszpergerowej.)

KRONIKA.

Fejleton „Czasu“ w numerze 60 zawiera następującą wielce ciekawą korespondencję z Czerniowcem z dnia 8. marca 1857:

W miesiącu listopadzie 1856 r. odkryto na Bukowinie w gr. n. un. klasztorze Putna, groby sławnego wojewody multañskiej ziemi Stefana Wielkiego i tegoż rodziny. Ponieważ szczęśliwy ten przeciwnik króla polskiego Jana Albrechta i w polskich dziejach znakomite zajmuje miejsce, przeto niezawadzi krótko o tych grobach zrobić tu wzmiankę.

Wiadomo było tak z dziejów wołoskich jako i z kroniki klasztornej w Putnie, że w tym klasztorze leżą zwłoki wojewody Stefana Wielkiego, fundatora tego klasztoru, zmarłego w roku 1504; dalej pierwszej tegoż żony Maryi siostry ruskiego kniazia Szymona zmarłej w r. 1477; dalej drugiej żony Stefana Wielkiego Maryi córki mołdawskiego wojewody Raduła, zmarłej r. 1511; dalej zwłoki Bogdana IV. syna i następcy na województwo Stefana Wielkiego z drugiego małżeństwa, zmarłego roku 1517; dalej córki Bogdana Maryi, zmarłej 1518, również zwłoki dwojga małych dzieci Stefana Wielkiego, jako to Bogdana zmarłego 1479 i Piotra zmarłego 1480 r.; dalej zwłoki Stefana Srogiego wojewody multañskiego, syna Bogdana a wnuka Stefana Wielkiego, otrutego w roku 1527; nakoniec zwłoki Maryi, żony wojewody Piotra Raresza, zmarłej 1520 r. Mimo tego nikt niewiedział miejsca, gdzie się te groby znajdują, gdyż do podziemia kościoła klasztornego żadnego nieznalesiono otworu. Terazniejszy przełożony klasztoru i archimandryta Artemon Bortnik pragnął odkryć te groby, i zwłoki znajdujące się w nich rodziny fundatora klasztoru a szczególnie samego fundatora w przystępniejszym złożyć miejscu; znaleziony wszelako w archiwum klasztornej list byłego metropolity Suczawskiego Jakowa (Jakóba) pod dniem 2gim marca 1757 r. do Iguмена klasztoru Putniańskiego pisany, wstrzymał go od przedsięwzięcia tych poszukiwań bez zaważenia władzy krajowej. Z tego bowiem listu okazuje się, że na rozkaz owego metropolity grób Stefana Wielkiego otworzony, i ze wszelkich kosztowności a mianowicie mitry ogołocony został, że z pereł i pierścieni z tej mitry wyjętych korony dla obrazów Zbawiciela i Panny Maryi sporządzone były. Obawiał się przeto ksiądz Bortnik, aby przy samowładnym otworzeniu wzmiankowanych grobów podejrzenie tego świętokradztwa na niego niespało. Wniósł przeto ksiądz Bortnik już w r. 1851 do rządu krajowego bukowińskiego prośbę o zesłanie komisji w celu wyszukania, i otworzenia pomienionych grobów.

Przy końcu listopada 1856 wysłana została do Putny komisja, która niezwłocznie rozpoczęła swę pracę. Odkryto w przedsionku (pronaos) cerkwi klasztornej napisy grobowe, z których się okazało, że pod spodem są groby Bogdana IV. syna Stefana Wielkiego, i innych członków rodziny tegoż fundatora monastynu. Zdjęto kamienną posadzkę, dalej warstwę piasku i ziemi, i okazało się sklepienie, a pod temże 5 grobów kamiennymi płytami przykrytych. Grób pierwszy mieścił w przegnitej trumnie drewnianej szczątki kosztownej sukni kołnierzowej, odłamki złotych pierścieni i kości z głowy, miasto ciała znaleziono czarna

tylko ziemię. Są to szczątki Maryi (Knehyni) córki wojewody Stefana, zmarłej w roku 1518. — Grób drugi mieścił pobożne szczątki sukni i ozdób, kościeczki z głowy, i miasto ciała czarna przegniła ziemię; które to szczątki są w trumnie drewnianej i należą do Maryi żony wojewody Piotra Raresza zmarłej 1520.

Trzeci grób mieścił zwłoki wojewody Bogdana IV. syna i następcy Stefana, zmarłego 20. kwietnia 1517 r. Znaleziono szczątki głowy, 16 zębów a miasto ciała czarna ziemię; dalej kawałki mitry książęcej z ciężkiego aksamitu, podszycie kitajką koloru prawdopodobnie karmazynowego, 52 ozdóbek mitry z czerwonymi szlifowanymi kamieniami, 24 ozdóbek złotych, 2 złote wisiory z ozdobami, 38 złotych blaszek, 52 mniejszych złotych blaszek, 3 złote pierścienie z rubinem, smaragdem i krwawnikiem i wyrzniętą na tychże głowę żabra.

Grób czwarty mieścił zwłoki Stefana Srogiego wojewody, spoczywające w trumnie drewnianej na żelaznych w ściany wmurowanych prętach. Znaleziono tu szczątki odzieży, stół mniszą (szkaplerz), krzyż mniszy tkany z nici jedwabnych i srebrnych, z czego wnosić się daje, że ten wojewoda przywdział habit przed śmiercią; dalej dwa wisiory złote jako ozdoby nieznalesionej mitry, 2 złote blaszki, jedną perłę, większe wisiory ze złota, 3 rubiny, 8 ogniwów łańcuszka, 6 złotych rozetek, 6 większych i 32 mniejszych złotych blaszek i 157 perelek; miasto zwłoków znaleziono tylko kostki z głowy i czarna przegniła ziemię.

Grób piąty mieścił zwłoki Alexandra syna Stefana Wielkiego, które leżą bez trumny na żelaznych w ściany wmurowanych prętach. Zwłoki najlepiej z wszystkich zachowane nie zostały ruszane, widziano tylko czaszkę i kości twarzy z zębami, płaszcz i czapkę futrzaną.

Dalej rozpoczęto poszukiwania pod posadzką samej cerkwi (naos-pomelnik), a skoro komisja wysłedziła miejsce, gdzie grób Stefana Wielkiego znajdować się miał, zadzwoniono we wszystkie dzwony klasztoru, zakonnicy wyszli w uroczystej procesji i podczas odprawienia egzekwii odkryto grób tego bohatera ludu multañskiego i fundatora klasztoru.

Znaleziono zwłoki bez trumny na żelaznych prętach spoczywające, jednakowoż bez wszelkich ozdób książęcych. Zwłoków nieruszano; widziano tylko czaszkę i część głowy bez pokrycia, szczątki odzienia z karmazynowej materji i krzyż ze złota wyrobiony.

W ostatnich trzech grobach odkryto zwłoki Maryi, córki wojewody Raduła, a drugiej żony Stefana — dalej zwłoki Maryi pierwszej żony Stefana; nakoniec w jednym grobie zwłoki Bogdana i Piotra synów Stefana Wielkiego w dzieciństwie pomarłych. Również i tych ostatnich zwłok, bez trumien na kamiennej posadce leżących nieruszano; poczem cerkiew opieczetowana i cała sprawa do rozstrzygnięcia wyższych władz w zawieszeniu została.

Dotąd zaś wyrzeczone jeszcze nie jest, co z temi zwłokami i znalezionymi kosztownościami ma się uczynić.